

Bilag
om
Satspuljemidler målrettet projekter til ældre

I perioden 2000-2004 er der afsat knap 95 mio.kr. til projekter for ældre, jf. tabel 5. Heraf vedrører godt 1/3 af projekter vedr. idræt. Endnu en tredjedel ligger i projekter vedr. forskning.

Tabel 5. Samlet oversigt over projekterne, 2000-2004.

Mio.kr.	2000	2001	2002	2003	2004	I alt
Idræt	8,6	12,3	11,8	3,3	0,3	36,3
Rådgivning og hjælp til ældre.	2,1	2,1	2,1	1,9	3,3	11,5
Efteruddannelse af personale, frivillige mv.	0,0	0,7	2,0	1,2	3,6	7,6
Ældre indvandrere	0,0	0	0,8	0,8	1,5	3,0
Forskning og udvikling	4,1	3,5	1,6	10,4	13,2	32,7
IT	0	2,1	1,0	0,6	0,0	3,7
I alt	14,8	20,8	19,2	18,2	21,9	94,8

Kilde: Socialministeriet.

Idræt

Tabel 6 viser midlerne fordelt til idrætsprojekterne i perioden 2000-2004. Det bør bemærkes, at der kan være bemidlet midler uden for denne periode, men disse midler er ikke medtaget her.

Tabel 6. Satspuljebevillinger til Idræt, 2000-2004.

	2000	2001	2002	2003	2004	I alt, projekt
Stolemotion		1.481.250	2.163.332	2.644.834	333.334	6.622.750
Styrk din krop		950.000				950.000
Senioridræt		1.300.000	1.000.000	645.000		2.945.000
I alt, år	0	3.731.250	3.163.332	3.289.834	333.334	10.517.750

kilde: Socialministeriet.

Stolemotion

Organisation: Dansk Arbejder Idræt (DAI)

Projektet havde til formål, at skabe idrætstilbud for svage og mindre mobile ældre. Dette sker gennem tre tilbud: holdtræning i foreningsregi, holdtræning på plejecentre og hjemmetræning med motionsvenner.

Målgruppen i dette projekt er svage ældre, og 69 pct. af deltagerne er over 75 år. Blandt de +75-årige udgør kvinderne knap 63 pct. og mændene udgør ca. 37 pct., jf. tabel 1 ovenfor. Kønsfordelingen blandt deltagerne var 91 pct. kvinder og 9 pct. mænd. Samlet bevilling: 6,6 mio. kr.

Vurdering: Selvom der er flere kvinder end mænd i den ældre aldersgruppe, og kvinderne derfor udgør en større del af målgruppen end mænd, så er kønsfordelingen blandt deltagerne meget skæv, idet kun 9 pct. mænd deltager i aktiviteterne mod godt 37 pct. blandt de +75-årige. Det kunne tyde på, at en gruppe svage ældre mænd, som kunne have brug for tilpasset fysisk aktivering ikke deltager. De godt 6,6 mio. kr. i dette projekt anvendes dermed primært til ældre kvinder. I lyset heraf kunne inddragelsen af et kønsperspektiv, herunder overvejelser om hvordan man kan aktivere henholdsvis ældre kvinder og mænd ved fx at skabe større variation i aktiviteterne, måske føre til flere fysisk aktive svage ældre. Det ville målrette og effektivisere politikken på området og sikre en bredere udnyttelse af midlerne.

Styrk din krop

Organisation: Syddansk Universitet

Projektet undersøgte effekten af motion for svage ældre, der bor i egen bolig. Projektet viste dog ingen signifikant ændring i mobiliteten over de fem måneder, projektet forløb.

Målgruppen er mindre mobile ældre, hvor gennemsnitsalderen er ca. 75 år. Gennemsnitsalderen for de +65-årige er ca. 75 år, hvoraf ca. 58 pct. er kvinder og godt 42 pct. er mænd. Der foreligger ikke generelle oplysninger om de +65-åriges fysik. Samlet bevilling: 950.000 kr.

Vurdering: I dette projekt deltager 25 pct. mænd og 75 pct. kvinder, og dermed er deltagelsen fordelt på køn mindre skæv, end det var tilfældet med projekt stolemotion. Dette projekt omfatter også et forskningsprojekt, der har til formål at undersøge, hvorvidt fysisk aktivitet medfører forbedret evne til at klare dagligdags gøremål også for svage og meget gamle ældre. Belysning på køn er en integreret del af forskningsprojektet, hvilket betyder, at undersøgelsen dokumenterer mange interessante resultater fordelt på køn. Dette projekt er således i højere grad relevant med hensyn til anbefalinger til andre projekter.

Undersøgelsen viser, at behovet for både kommunale socialydelser og hospitals- og forsikringsydelser var mindre efter forsøget med fysisk aktivitet end før, hvilket dokumenterer behovet for at ældre – af begge køn – aktiveres fysisk.

Undersøgelsen påviste desuden, at mændene i målgruppen i udgangspunktet klarede sig bedre, når det gjaldt de mere fysisk krævende dagligdags aktiviteter, mens kvinderne i langt højere grad var i stand til selv at lave mad (96 pct. mod 57 pct. mænd). Det betyder f.eks., at kvinder har behov for relativt mere fysisk træning end mænd, hvis de skal kunne klare sig selv, mens mænd har behov for anden hjælp til eksempelvis madlavning.

Et andet interessant resultat i undersøgelsen er, at 49 pct. af de mandlige deltagere i projektet og 37 pct. af de kvindelige deltagere oplyste at have hørt om og tilmeldt sig projektet efter at have læst om det i lokalavisen. Ca. 34 pct. af kvinderne mod 23 pct. af mændene havde derimod modtaget informationen af andre kanaler, herunder fra besøgsvenner og i pensionisthuse og dagcentre.

Formidlingsindsatsen for ældre kvinder og mænd skal på den baggrund måske være differentieret og bredt rettet, hvis indsatsen ønskes målrettet til begge køn.

Langt flere kvinder end mænd i projektet bor alene, hvilket ikke er så overraskende, da kvinder i den ældre aldersgruppe generelt lever længere, ligesom de ofte har levet sammen med partnere, der var ældre end dem selv. Men undersøgelsen viser også, at langt flere kvinder end mænd oplever, at de føler sig mindre trygge, mere ensomme og har en generelt lavere følelse af livskvalitet end mænd. Aktiviteter, der tager højde for denne forskel, vil formodentlig i højere grad kunne målrettes de ældres behov og dermed effektivisere indsatsen.

Senioridræt

Organisation: Ældresagen

Senioridræt har til formål at give ældre i Danmark en bedre alderdom gennem idrætstilbud. Ældresagen uddanner instruktører og frivillige motionsvenner, som derefter dyrker motion med de ældre. Der har også været ældretræningskurser særligt rettet mod demente.

Omkring 19 pct. af deltagerne ved dette kursus var mænd mod 81 pct. kvinder. Ca. 80 pct. af deltagerne var mindre mobile, og den gennemsnitlige alder var lidt over 70 år. Det svarer nogenlunde til gennemsnitsalderen for de 65-75-årige, hvor ca. 54 pct. er kvinder og 45 pct. er mænd. Samlet bevilling: 2.945.000 kr.

Vurdering: Projektet viser, at der kun er ca. 1/5 mænd på kurserne eller under halvt så mange mænd som blandt de 65-75 årige. Der er altså en meget skæv kønsfordeling blandt projektets deltagere analogt til de andre idrætsprojekter. Ældre mænds relativt beskedne deltagelse kan skyldes, at der er større tendens til, at mænd dyrker motion i forvejen, jf. undersøgelsen ”*Styrk din krop*”, hvilket taler for, at en vis skævhed i kønsfordeling er acceptabel eller ligefrem ønskelig. Omvendt kan de ældre mænds relativt beskedne deltagelse også skyldes ældre mænds lavere tendens til at deltage i sociale arrangementer. Med afsæt i en ligestillingsvurdering kan disse forhold kortlægges med henblik på at målrette indsatsen i projekterne.

Rådgivning og hjælp til ældre

Tabel 7 viser midlerne fordelt til projekterne ”Rådgivning og hjælp til ældre” perioden 2000-2004. Det bør bemærkes, at der kan være bemidlet midler uden for denne periode, men disse midler er ikke medtaget her.

Tabel 7. Satspuljebevillinger til Rådgivning og hjælp til ældre, 2000-2004.

	2000	2001	2002	2003	2004	I alt, projekt
Ældreidræt, ældre hjælper ældre mm.	10.000.000	10.000.000	10.000.000			30.000.000
Støtte til Omsorgsorganisationernes Samråd				1.200.000	2.600.000	3.800.000
Telefonrådgivning til ældrerrådsmedlemmer*						0
I alt, år	10.000.000	10.000.000	10.000.000	1.200.000	2.600.000	33.800.000

kilde: Socialministeriet. *der er i 1999 bevilliget 5.300.000 kr. til Telefonrådgivning for ældre-rådsmedlemmer. Bevillingen er dog brugt løbende frem til 2004.

Ældreidræt, Ældre hjælper Ældre og Reminicenscenter

Organisation: Ældremobiliseringen

Projekt ældreidræt er støtte til (DAI) projekt Stolemotion, og målgruppe og metode er derfor den samme som for Stolemotion, jf. ovenfor.

Ældre Hjælper Ældre er et projekt, hvor frivillige ældre laver forskellige lokalaktiviteter, herunder blandt andet datastuer, aflastning af pårørende til demente, etniske ældreklubber m.fl.. Målgruppen er primært de svage ældre med en gennemsnitsalder på ca. 75 år, hvilket nogenlunde svarer til de +65-åriges gennemsnitsalder. Ca. 58 pct. af de +65-årige er kvinder, og godt 42 pct. er mænd. Reminicenscenteret er et center på Nørrebro, som arbejder med reminicenssterapi, dvs. det at bruge ældres erindringer i behandlingen af demens. I dette projekt er målgruppen demente ældre. Denne gruppe udgør ca. 10 pct. af de +65-årige, jf. ovenfor, hvilket svarer til 80-100.000 personer. I projektet har der ikke været fokus på kønsfordelingen, og der foreligger ikke konkrete oplysninger om kønsfordelingen blandt demente, men sygdommen synes at være lidt mere hyppig hos kvinder end hos mænd.

Den samlede bevilling er på 10 mio. kr. om året fra 2000-2002, heraf 8,6 mio. kr. til projekt ældreidræt og 0,7 mio. kr. til hhv. *Ældre hjælper Ældre* og Reminicenscenterprojekterne.

Vurdering: Konklusionen for projekt ældreidræt er den samme som for DAI's projekt stolemotion, jf. ovenfor, dvs. en meget stor skævhed i kønsfordelingen blandt deltagerne i form af en overrepræsentation af kvinder (91 pct. af deltagerne). Dette kan skyldes, at flere mænd dyrker idræt i forvejen på eget initiativ, men det kunne også tænkes, at flere mænd ville deltage, hvis projekterne i højere grad var målrettet til dem og indeholdt elementer, der appellerede til dem.

Mht. projekt *Ældre hjælper Ældre* foreligger der ikke kønsopdelte oplysninger om deltagerne i de konkrete projekter, som omfatter bl.a. datastuer og besøgsvenner. Det kunne eksempelvis være interessant at vide, om flere kvinder end mænd havde besøgsvenner, eller om flere mænd end kvinder kom på datastuerne. Med udgangspunkt i således kønsfordelte opgørelser ville det være muligt at overveje, om der var behov for en målrettet indsats eller andre typer af initiativer, hvis begge køn skulle have gavn af initiativerne.

Mht. Reminicenscenter projektet for demente findes der heller ikke kønsopdelte oplysninger om deltagerne i projektet, der tillige med generelt bedre statistik for demente kunne indgå i overvejelser omkring, hvorvidt demente mænd og kvinder har behov for de samme eller differentierede indsatser.

Støtte til Omsorgsorganisationernes Samråd (OS)

Organisation: Omsorgsorganisationernes Samråd

Projektet omfatter generel støtte til OS' initiativer. Det største projekt i OS i bevillingsperioden er projektet "En ven i nøden", der skal uddanne frivillige ældre til at hjælpe ældre i svære situationer.

Her er målgruppen svage eller meget svage ældre, der både består af førtidspensionister(20-30 pct.) samt af efterladte over 80 år. I projektet uddannes bisiddere, og 60-70 pct. af henvendelserne om bisiddere, kommer fra kvinder. Den samlede bevilling udgør 7,8 mio. kr.

Vurdering: I gruppen af ældre over 80 er godt 66 pct. kvinder, hvilket forklarer, at der er et større antal henvendelser fra kvinder. Blandt førtidspensionister er kønsfordelingen 45pct. mænd og 55 pct. kvinder, der ligeledes trækker i retning af, at der må forventes flere henvendelser fra kvinder. Hvorvidt der er en overrepræsentation af kvinder blandt henvendelser er dog uvist, idet der ikke foreligger oplysninger om antal henvendelser fra ældre efterladte. Under alle omstændigheder kunne det måske have været interessant at inddrage et kønsaspekt tidligere i processen med henblik på identifikation af ældre kvinder og mænds eventuelt forskellige behov for hjælp fra bisiddere, herunder for at tilpasse uddannelsen af bisidderne i overensstemmelse hermed.

Telefonrådgivning for ældrerådsmedlemmer

Organisation: Ældresagen

Dette projekt går ud på at udvikle kompetencer for medlemmer af kommunale ældreråd og Ældresagens Lokalkomiteer. Dette foregår gennem generel vejledning på Ældresagens hjemmeside og gennem telefonrådgivning. Her er målgruppen principielt alle ældre, idet opstilling til ældreråd er åbent for alle ældre, og ældrerådene skal varetage spørgsmål, der vedrører alle ældre. De registrerede deltagere i projektet var dog hovedsageligt ældre mellem 65-78 år, da det i høj grad er denne aldersgruppe, der opstiller og bliver valgt til ældrerådene. Kønsfordelingen blandt deltagerne var i gennemsnit 70 pct. mænd og 30 pct. kvinder. Samlet bevilling: 5,3 mio. kr.

Vurdering: Blandt de 65-79-årige er 54 pct. kvinder og 46 pct. mænd. Blandt medlemmer af de Kommunale Ældreråd er kønsfordelingen 57 pct. mænd og 43 pct. kvinder, mens der i Ældresagens Lokalkomiteer er 53 pct. kvinder og 47 pct. mænd. Der er således en stor skævhed i form af flere kontakter fra mænd i telefonrådgivningen. Hvorvidt det skyldes, at mænd er bedre oplyst om muligheden for telefonrådgivning, eller måske er mindre selvhjulpne og derfor mere tilbøjelige til at søge rådgivning er uklart.. På baggrund af en belysning af årsagerne til den skæve fordeling og en ligestillingsvurdering kunne telefonrådgivningen målrettes for at øge såvel kvindelige som mandlige medlemmers kompetencer.

Det er desuden interessant at bemærke, at såvel de Kommunale Ældreråd som Ældresagens Lokalkomiteer har en overrepræsentation af mænd sammenholdt med kønsfordelingen af +65-årige. Analogt til yngre aldersgrupper er ældre mænd således relativt mere aktive inden for politik. Det kunne tale for en styrket indsats i Ældresagen og andre organer for at øge kvinders deltagelse i ældrepolitik med henblik på repræsentativ deltagelse.

Efteruddannelse af personale, frivillige m.fl.

I tabel 8 ses de midler der er bevilget til "Efteruddannelse af personale, frivillige m.fl." i perioden 2000-2004, det bør bemærkes, at der kan være bevilget yderligere midler uden for perioden, men disse midler er ikke medtaget her.

Tabel 8. Satspuljebevillinger til Efteruddannelse af personale, frivillige m.fl., 2000-2004.

	2000	2001	2002	2003	2004	I alt, projekt
Frivillige med engagement					1.400.000	1.400.000
Frivillig på arbejde					600.000	600.000
Diplomuddannelse på demensområdet		744.400	1.771.475		1.405.450	3.921.325
Evaluerings af diplomuddannelse...			269.063			269.063
Instruktør og koordinatoruddannelse i ældretræning				1.219.800		1.219.800
Instruktør og koordinatoruddannelse					191.813	191.813
I alt, år	0	744.400	2.040.538	1.219.800	3.597.263	7.602.000

kilde: Socialministeriet.

Frivillige med engagement

Organisation: Ældresagen

Projektet har til formål at øge kompetencerne hos frivillige i Ældresagen. Kompetenceudviklingen foregår gennem undervisning og kurser for de frivillige. Desuden skal projektet øge fokus på partnerskabet med det offentlige samt fokus på frivilliges bidrag til demensområdet. Deltagerne ved kurserne er fordelt med 70 pct. mænd og 30 pct. kvinder med en gennemsnitsalder på ca. 71 år. Der er bevilget 1,4 mio. kr. til projektet.

Vurdering: Ligesom for telefonrådgivningen er der en skæv kønsfordeling blandt deltagerne i projektet med en overrepræsentation af mænd. Årsagerne til skævheden bør belyses nærmere for at få afdækket, hvorvidt den relativt skæve kønsfordeling blandt deltagerne på kurserne skyldes, at der generelt er færre kvinder, der er frivillige, herunder om en mere målrettet indsats eventuelt kunne bidrage til at øge kvinders deltagelse ved kurserne.

Frivillige på arbejde

Organisation: Ældremobiliseringen

Dette projekt indgår i det samlede budget for frivillige med engagement, men vurderes ikke, da projektet først er sat i gang i august 2004.

Diplomuddannelse på demensområdet

Organisation: Forvaltningshøjskolen

Projektet har til formål at imødekomme behovet for kompetencer på demensområdet hos plejepersonale. Målgruppen her er demente ældre, idet projektet omhandler uddannelse af plejepersonale på demensområdet. Der foreligger som nævnt ikke tal på kønsfordelingen blandt demente, men demensgruppen udgør ca. 7 pct. af de +65 årige, ligesom der er relativt flere kvinder end mænd, der rammes af demens. Samlet bevilling: Godt 3,9 mio. kr.

Vurdering: På linje med Reminicenscenter-projektet, jf. ovenfor, for demente kunne det være interessant at vide, om der i forbindelse med uddannelse af plejepersonale er gjort overvejelser omkring, hvorvidt demente mænd og kvinder har behov for de samme eller differentierede indsatser, hvilket ikke fremgår af projektbeskrivelsen. En sådan vurdering kunne måske vise sig nyttig med henblik på en målretning af uddannelsen af plejepersonale og dermed en bedre og mere effektiv indsats for demente.

Evaluering af diplomuddannelse på demensområdet

Organisation: ARGO

Projektet er en evaluering af diplomuddannelsen på demensområdet, som er vurderet ovenfor. Evalueringen fokuserer på individuelle kvalificeringsmål, sektormål og brugerorienterede mål. Målgruppen er ovenfor demente ældre. Samlet bevilling: Knap 0,3 mio. kr.

Vurdering: Dette projekt omfatter en evaluering af uddannelsen ovenfor, og vurderingen ligger derfor i forlængelse af vurderingen af diplomuddannelsen på demensområdet. I evalueringen er der ikke taget højde for kønsperspektivet, mens der til gengæld er taget højde for brugerorienterede mål. Det kunne have været interessant, hvis evalueringen havde inddraget et kønsaspekt.

Instruktør og koordinatoruddannelse i ældretræning

Organisation: Syddansk Universitet

Projektet er et uddannelsesinitiativ i ældretræning. Formålet er at imødekomme behovet for faglig viden og kompetence relateret til ældretræning. Målgruppen er alle ældre, idet instruktørerne uddannes til at træne alle. Dog er der særligt fokus på træning af svage ældre. Som nævnt er kønsfordelingen blandt de +65-årige knap 58 pct. kvinder og ca. 42 pct. mænd, mens gruppen af svage ældre antages at udgøre af de +75-årige, hvor knap 63 pct. er kvinder og godt 37 pct. er mænd. Samlet bevilling: 1,2 mio. kr.

Vurdering: Som i vurderingen af diplomuddannelsen på demensområdet foreligger der ikke et fokus på kønsperspektivet. Et kønsaspekt i tildelingen af midler og i udarbejdelsen af projektbeskrivelsen for instruktør og koordinatoruddannelsen i ældretræning kunne have været interessant, herunder med belysning af, om der i uddannelsen tages højde for, at mænd og kvinder kan have behov for forskellige indsatser for at deltage i tilstrækkelig træning til at holde dem sunde og forbedre deres levevilkår.

Evaluering af instruktør og koordinatoruddannelse i ældretræning

Organisation: ARGO

Projektet er en evaluering af instruktør og koordinatoruddannelse i ældretræning. Evalueringen fokuserer særligt på uddannelsesdeltagernes opnåede kompetencer. Målgruppen er som ovenfor hele ældregruppen. Samlet bevilling: Knap 0,2 mio kr.

Vurdering: I evalueringen er der ikke taget højde for kønsperspektivet, idet der er fokus på de studerendes oplevelser af uddannelsesforløbet. Her kunne det måske have været interessant at inddrage de studerendes erfaringer med træ-

ning af hhv. ældre kvinder og mænd samt at høre deres bud på, hvorvidt der er behov for forskellige indsatser for at opnå tilstrækkelig og målrettet træning af både ældre kvinder og ældre mænd.

Målet for evalueringen har ikke været at belyse kønsforskellen, derfor kan man ikke bebrejde konsulentfirmaet, der har foretaget analysen, for det, at der ikke er lagt vægt på dette.

Ældre Indvandrere

Af tabel 9 fremgår midlerne der er bevilget til ”Ældre indvandrere”-projekterne i perioden 2000-2004, der kan være bemidlet yderligere midler uden for perioden.

Tabel 9. Satspuljebevillinger til Ældre Indvandrere, 2000-2004.

	2000	2001	2002	2003	2004	I alt, projekt
Frivillig indsats overfor ældre etniske borgere			770.000	754.875	795.120	2.319.995
Udviklingsprojekt om kommunerne og de ældre etniske borgere					682.200	682.200
I alt, år	0	0	770.000	754.875	1.477.320	3.002.195

kilde: Socialministeriet.

Frivillig indsats overfor ældre etniske borgere

Organisation: Ældresagen

Projektets formål er at styrke integrationsprocessen for ældre med anden etnisk baggrund end dansk gennem det frivillige socialhumanitære arbejde. Desuden er formålet at øge den ældrepolitiske opmærksomhed på gruppen. Aktiviteterne omfatter motion, socialt samvær, IT-støtte m.m. Målgruppen er alle ældre med anden etnisk baggrund end dansk, og gennemsnitsalderen er omkring 60 år. I denne aldersgruppe er kønsfordelingen blandt etniske minoriteter 48 pct. kvinder og 52 pct. mænd. Fordelingen blandt deltagerne i projektets arrangementer var 60 pct. kvinder og 40 pct. mænd. I projektet er det oplyst, at kønsfordelingen blandt de frivillige er 90 pct. kvinder og 10 pct. mænd. Samlet bevilling: Godt 2,3 mio. kr.

Vurdering: I lyset af overrepræsentationen af kvinder blandt de frivillige er det bemærkelsesværdigt, at projektet har kunnet tiltrække en relativt stor andel ældre mænd som deltagere i projektet. Ikke desto mindre kunne det have været interessant at ligestillingsvurdere den frivillige indsats blandt ældre etniske borgere for at få afdækket, om der eksempelvis er forskel på ældre etniske kvinder og mænds efterspørgsel og behov for at deltage i projekter, og om der evt. er forskel på, hvilken form for frivillige projekter der interesserer og hjælper hhv. ældre etniske mænd og kvinder. Derved kunne projektet målrettes og integrationen fremmes.

Udviklingsprojekt om kommunerne og de ældre etniske borgere

Organisation: Kommunernes Landsforening

Projektet omfatter to dele. Første del er opbygning af en database over de ældre etniske borgere (+50årige) fordelt på kommune, alder, køn og oprindelig nationalitet. Anden del af projekt omhandler forebyggende hjemmebesøg på ældre-

området. Med projektet skal virkningen af forebyggende hjemmebesøg hos ældre etniske borgere undersøges. Målgruppen i dette todelte projekt er alle ældre etniske borgere, hvor kønsfordelingen for de +60-årige er 48 pct. kvinder og 52 pct. mænd. Samlet bevilling: Knap 0,9 mio kr.

Vurdering: Opbygning af en database med oplysninger om ældre etniske borgere fordelt på bl.a. køn, alder mv. udgør i høj grad et gennembrud med hensyn til grundlaget for at kunne udføre ligestillingsvurderinger for en lang række andre projekter om ældre etniske borgere. De kønsopdelte tal til vurdering af ovenstående projekt stammer således fra denne database. Den del af projektet, der omhandler forebyggende hjemmebesøg hos ældre etniske borgere, er først påbegyndt i august 2004 og kan derfor ikke vurderes nærmere på nuværende tidspunkt. Med afsæt i den opbyggede database må det antages, at kønsperspektivet inddrages.

Forskning/udvikling af redskaber og metoder

Tabel 10 viser satspuljemidlerne fordelt til "Forskning/udvikling af redskaber og metoder" i perioden 2000-2004, der kan være tildelt yderligere midler uden for perioden.

Tabel 10. Satspuljebevillinger til forskning/udvikling af redskaber og metoder 2000-2004

	2000	2001	2002	2003	2004	I alt, projekt
Ældre og alkohol*				1.070.000		1.070.000
Forebyggende hjemmebesøg				2.250.673		2.250.673
Udvikling og udbredelse af generel model...			1.566.783	4.064.143	2.964.613	8.595.538
Udvikling af metode til god sagsbehandling...					4.618.193	4.618.193
Det Internationale ældreår 1999	600.000					600.000
Videnscenter på Ældreområdet	3.500.000	3.500.000		3.000.000	5.582.123	15.582.123
I alt, år	4.100.000	3.500.000	1.566.783	10.384.816	13.164.929	32.716.527

kilde: Socialministeriet. *bevillingen gælder for perioden 1.10.2003-31.1.2006

Ældre og Alkohol

Organisation: Statens Institut for Folkesundhed

Projektet er et forskningsprojekt, som skal undersøge danske ældres stigende alkoholforbrug. Det undersøges, hvilke karakteristika der har indflydelse på de ældres forbrug af alkohol, deriblandt betydningen af social status, livskriser og struktur i hverdagen. Projektet påviser, at der er betydelig forskel på ældre kvinders og mænds forbrug af alkohol. Kønsfordelingen i undersøgelsen, som ligger til grund for dette projekt, er repræsentativ for befolkningen Samlet bevilling: Knap 1,1 mio kr.

Vurdering: Projektet har til formål at undersøge effekten af forskellige sociale aspekter for ældres forbrug af alkohol. Blandt andet viser undersøgelsen, der er foretaget i 2004, at 55 pct. ældre mænd har indtaget alkohol sidste hverdag mod 30 pct. ældre kvinder. Der konstateres dermed en væsentlig kønsforskel i alkoholforbruget. Desuden viser undersøgelsen, at dette forbrug er steget drastisk siden 1994. Hele analysen er ikke færdig før 2006, men disse tal viser, at en kønsvinkel på alkoholforbruget er relevant. Med afsæt i den statistiske undersøgelse kan eventuelle alkoholpolitiske tiltag for ældre målrettes med henblik på at optimere ressourceforbruget.

Forebyggende hjemmebesøg hos ældre mennesker - hvordan gøres det bedst muligt?

Organisation: Institut for Folkesundhedsvidenskab

Formålet med projektet er at undersøge effekten af forebyggende hjemmebesøg for dødsraten og antallet af hospitalsindlæggelser for ældre. Undersøgelsen er gennemført ved at lave en interventions- og en kontrolgruppe og derefter gennemgå forskellen i udviklingen gennem forsøgsperioden på 3 år. Undersøgelsen viste blandt andet, at forebyggende hjemmebesøg kun havde signifikant indflydelse på mobilitet og dødsraten for kvinder. Kønsfordelingen var i dette projekt 55,8 pct. kvinder og 44,2 pct. mænd, hvilket formentlig er repræsentativt, om end kvindeandelen forekommer lav i lyset af, at den gennemsnitlige alder var 76,8 år.

Vurdering: I projektet er lavet en analyse, der blandt andet bygger på kønsfordelte data. Analysen viser, at forebyggende hjemmebesøg kun har signifikant indflydelse på ældre kvinders mobilitet og dødelighed. I projektet er altså inddraget et kønsaspekt, og resultatet viser en signifikant forskel på effekten af forebyggende hjemmebesøg for henholdsvis ældre mænd og ældre kvinder. Dette projekt er således et godt eksempel på nytteværdien af at ligestillingsvurdere en indsats og kommunerne vil kunne bruge den opnåede viden til i højere grade at målrette deres indsats.

Udvikling og udbredelse af generel model til bedre anvendelse, revision og forankring af kvalitetsstandarder i forhold til personlig og praktisk hjælp samt træning

Organisation: Deloitte Consulting

Formålet med Projekt Kvalitetsstandarder er at styrke landets kommunalpolitikere og kommunale myndigheder i at udvikle og anvende kvalitetsstandarder. Projektet skal vise, hvordan kvalitetsstandarderne kan bruges til at skabe et klart beslutningsgrundlag for politikerne i den enkelte kommune, synlighed i forhold til borgere og brugere samt en klar ansvarsfordeling mellem politikere, forvaltning og leverandør.

Det er ligeledes formålet at vise, hvordan kvalitetsstandarderne kan bruges til at skabe sammenhæng, både mellem de politiske vedtagelser og den pleje som den enkelte bruger får, og mellem målene og midlerne på ældreområdet.

Projektet er gennemført i 11 mindre og mellemstore kommuner i Nordjylland. De 11 kommuner har en population af ældre, der svarer til landsgennemsnittet. Målgruppen for projektet er kommunalpolitikere og de kommunale myndigheder, der træffer beslutning om ydelse af personlig og praktisk hjælp. Der er bevilliget ca. 8,6 mio. kr.

Vurdering:

I lyset af projektets formål og målgruppe er det ikke i denne sammenhæng oplagt at foretage en ligestillingsvurdering af projektet. Ved udarbejdelsen af de konkrete kvalitetsstandarder i forhold til personlig og praktisk hjælp og træning synes det dog relevant at anlægge et kønsperspektiv, for at afdække evt. forskelle i ønsker og behov blandt ældre kvinder og mænd.

Udvikling af metode til god sagsbehandling i sager på ældreområdet om tildeling af personlig og praktisk hjælp

Organisation: Deloitte Consulting

Projektets formål at udvikle en metode, der understøtter og styrker den kommunale sagsbehandling på ældreområdet, så borgerne sikres forankrede og velbegrundede afgørelser, som bygger på en juridisk og fagligt velfunderet sagsbehandling. Målet er, at forbedre borgernes retssikkerhed via velbegrundede afgørelser, som bygger på en juridisk og fagligt velfunderet sagsbehandling. Projektets målgruppe er de kommunale myndighedspersoner, herunder de sagsbehandlere, der visiterer ældre borgere til personlig og/eller praktisk hjælp. Der er bevilliget ca. 4,6 mio. kr. til projektet.

Vurdering:

Projektets formål er at øge borgernes retssikkerhed og styrke den kommunale sagsbehandling. Set i lyset af dette er det i denne sammenhæng ikke relevant at foretage en ligestillingsvurdering. I forhold til den konkrete visitation ville det derimod være særdeles relevant at foretage en ligestillingsvurdering.

Det Internationale ældreår 1999

Organisation: Ældresagen

Projektet omfatter Ældresagens arrangementer i forbindelse med markering af FN's Internationale Ældreår i 1999. Ældreåret blev markeret gennem fire konferencer med forskellige temaer. De tre konferencer, der blev holdt i 1999, havde temaerne: idrætstræf, værdighed og generationer (med deltagelse fra bedsteforældre og børnebørn). Derudover afholdtes en afsluttende konference med overrækkelse af priser mm. De midler, der blev bevilliget i 2000, var møntet på afsluttende aktiviteter, samt brobygning til FN's frivillige år, 2001. Da Ældreåret indeholdt mange aktiviteter med mange forskellige temaer, må målgruppen for projektet antages at være alle ældre, dvs. de +65-årige. Der er bevilliget 0,6 mio.kr. i 2000.

Vurdering: En ligestillingsvurdering kan vanskeligt foretages blandt andet som følge af, at der ikke foreligger oplysninger om aktiviteterne i ældreåret var rettet mod både ældre kvinder og ældre mænd, samt om der i planlægningen af aktiviteterne var tænkt over, om aktiviteterne skulle målrettes begge køn.

Støtte til Videnscenter på Ældreområdet

Organisation: Videnscenter på Ældreområdet

Projektet er generel støtte til Videnscenter på Ældreområdet. Centerets målgruppe er alle ældre. Centeret formidler bred viden om ældreområdet. I 2004 afholdt Videnscenter på Ældreområdet to konferencer, en om plejeboliger og en om kommunalreformen.

Vurdering: Da centeret formidler bred viden, kunne en ligestillingsvurdering af centerets arbejde bidrage til at sætte fokus på ældre kvinder og mænds behov med henblik på at få afklaret, på hvilke områder der er behov for en differentieret indsats. Det kunne være interessant at vide, om centeret i sit arbejde indarbejder et kønsperspektiv og udvikler viden om ældre kvinders og mænds behov, således at andre aktører kunne trække på denne viden, når projekter skal iværksættes og målrettes. Inddragelse af kønsaspekter synes oplagt for et videnscenter på ældreområdet.

IT

Tabel 11 viser fordelingen af satspuljemidler til projekter under IT, i perioden 2000-2004

Tabel 11. Satspuljebevillinger til IT, 2000-2004.

	2000	2001	2002	2003	2004	I alt, projekt
IT-support		1.300.000	1.000.000	622.000		2.922.000
Ældre og IT		775.000				775.000
I alt, år	0	2.075.000	1.000.000	622.000	0	3.697.000

kilde: Socialministeriet.

IT-support

Organisation: Ældresagen

Projektet skal udvikle ældres IT-kompetencer gennem oprettelser af og kurser ved fem supportcentre (København, Køge, Odense, Århus og Aalborg) med frivilligt personale. Supportcentrene har en ugentlig åbningsdag hver, på hvilken de også yder telefonbistand.

Centrene bemannes af frivillige, der er fordelt med 95 pct. mænd og 5 pct. kvinder. Omkring 9.000 deltagere har gennemgået kurserne fordelt med et lige antal ældre kvinder og mænd. Der er bevilliget i alt ca. 3,7 mio. kr. til projektet, heraf godt 2,9 mio gennem Ældresagen og knap 0,8 mio.kr. gennem Ældremobiliseringen, som begge deltager som partnere i projektet.

Vurdering: Kønsfordelingen i kursusdeltagelsen ligger tæt på kønsfordelingen for ældregruppen generelt, og kurserne ses derfor at appellere bredt. Det er positivt, idet der ikke umiddelbart ses at være argumenter for, at det ene køn skulle have et større behov for IT-kompetencer end det andet. Den meget store skævhed i kønsfordelingen blandt de frivillige, er dog iøjnefaldende. Dette kan måske skyldes, at ældre mænd generelt har bedre IT-kompetencer end ældre kvinder, eller at ældre mænd i større omfang end kvinder har lyst til undervisningsgerningen. I lyset af de ældre kvinders aktive kursusdeltagelse, vil de måske i større omfang deltage i undervisningsdelen på kommende kurser.

Ældre & IT

Organisation: Ældremobiliseringen

Projektet omfatter støtte til Ældresagens IT-support projekt, jf. ovenfor om projektet IT-support.